

Turun yliopiston ylioppilaskunnan lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta

Turun yliopiston ylioppilaskunta kiittää mahdollisuudesta lausua opintotukilain muuttamisesta. Ylioppilaskunta on tyytyväinen, että Opetus- ja kulttuuriministeriö tunnistaa lakiesityksessään covid-19-epidemian vaikutukset opiskelijoiden opintojen aloittamisen mahdolliseen estymiseen ja mahdollisuuksiin valmistua tutkinnon suorittamisajassa. Täsmennys opintorahan indeksisidonnaisuuteen on tärkeä lisäys, jotta kansaneläkeindeksin mahdollinen lasku ei kohdistu jo ennestään niukka opintorahaan. Lisäksi lakiesitys sisältää välttämättömän muutosehdotuksen Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten oleskeluoikeuden yhteydestä opintotukioikeuteen.

Opintojen aloittamiseen liittyvät tarkennukset ovat Ylioppilaskunnan näkökulmasta tärkeitä lisäyksiä. Todellisen opiskeluajan laskeminen tulee alkaa vasta siitä lukukaudesta, jolloin opiskelija on ilmoittautunut ensimmäistä kertaa läsnä olevaksi. Todellinen opiskeluiden aloittamisaika tulee huomioida opintolainahyvityksessä niin, että aloittamisaika alkaa lakiesityksessä esitetystä ensimmäisestä läsnä olevasta lukukaudesta.

Ylioppilaskunta katsoo, että ehdotetut muutokset opintolainahyvitykseen ja -vähennykseen ovat välttämättömiä, koska ne ovat opintotukijärjestelmän mekanismeista ainoat todelliset kannustimet opiskelijoille. Kun opintotukea on muutettu voimakkaasti lainapainotteisemmaksi ja opintorahaa leikattu, ovat opintolainahyvitys ja -vähennys ovat madaltaneet opintolainanoton kynnystä ja opiskelijan lainamäärät ovat selvässä kasvussa. Tästä syystä on erittäin tärkeää huomioida poikkeusolojen pitkittävä vaikutus tutkintojen suorittamisaikoihin ja opintolainahyvityksen ja -vähennyksen ehtoihin.

Ylioppilaskunta suhtautuu kriittisesti siihen, että lakiesityksessä huomioidaan vain syyslukukaudella 2020 valmistuvat opiskelijat. Covid-19-epidemian päättymistä ei vielä osata arvioida, mutta Ylioppilaskunta vaatii, että lakiin tehdään lisäys, joka huomioi epidemian kerrannaisvaikutukset nykyisiin opiskelijoihin, jotka eivät valmistu vielä syyslukukaudella 2020 ja heidän oikeuteensa opintolainahyvitykseen ja -vähennykseen,

Lakiesityksen mukaan opinnoissaan viivästyneen opiskelijan tulee osoittaa syyt, joiden vuoksi hän ei ole pystynyt suorittamaan kaikkia tutkinnon suorittamiseksi vaadittavia opintoja covid-19-epidemiaan liittyvästä syystä. Ylioppilaskunta katsoo, että syiden osoittamiseksi opiskelijat ja neuvontapalveluja tarjoavat opiskelijajärjestöt tarvitsevat selkeät ohjeet syiden osoittamiseksi, jotta opiskelijat voivat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa hankkia osoittamiseen vaadittava materiaali.

Ylioppilaskunta haluaa kiittää, että lakiesityksen perusteluosassa on tunnistettu taustasyinä myös opiskelukyvyyn alentuman vaikutukset opiskelijan mahdollisuuksiin suorittaa opintojaan tavoiteajassa. Ylioppilaskunnan viime keväänä toteuttaman opiskelijakyselyn perusteella on syytä olettaa, että covid-19-epidemia vaikuttaa alentavasti merkittävän opiskelijajoukon opiskelukykyyn, mikä tulee mahdollisesti myös heijastumaan tutkintojen suorittamisaikoihin.

Ylioppilaskunnan keskeisin näkemys on, että muutosehdotukset ovat tärkeitä ja pääasiassa hyviä, mutta covid-19-epidemian kerrannaisvaikutukset tutkintojen suoritusajojen mahdolliseen pitenemiseen on myös huomioitava jo tässä vaiheessa. Lakiesityksen perusteluosassa valmistaudutaan arvioimaan uudelleen keväällä 2021 ehdotettujen joustojen toimivuutta,

riittävyttä ja mahdollista laajennustarvetta ja Ylioppilaskunta odottaa, että uudelleenarvioinnista järjestetään uusi lausuntokierros.

Ylioppilaskunnan puolesta,

Sofia Engblom
hallituksen puheenjohtaja
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Petra Peltonen
päsihteeri
Turun yliopiston ylioppilaskunta

Lisätietoja: sosiaalipoliittinen asiantuntija Ville Ritola, tyy-sopoasiantuntija@utu.fi, +358 44 796 1078